

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat,
Bulev. Regele Ferdinand: 422.
(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 840 Lej.
Fél évre ... .. 420 Lej.
Negyed évre ... .. 210 Lej.
Havonta ... .. 70 Lej.

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Barabás Béla

a kamarai választásokról, a magyarság szerepéről és az elhangzott támadásokról. — „A magyarok avval a listával szavaznak, amelyen több a magyar jelölt.”

(Saját tudósítónktól.) A mezőgazdasági kamarai választásoktól mindössze néhány nap választ el. A választást kampány fokozott erővel folytatják és a pártok mindent elkövetnek, hogy a saját listájukat segítsék győzelemre. A magyarság álláspontja ebben a kérdésben előrelátható volt. A magyarság érdeke az, hogy a mezőgazdasági kamarába minél több magyar jusson be, tehát természetes gesztus, ha azt a listát támogatja, amelyen több magyar jelölt neve szerepel. A választásokkal kapcsolatban ezért a magyarságot és elsősorban a Magyar Pártot több oldalról indokolatlan támadások érték s ezáltal érdekesnek tartottuk felkutatni a magyarság ősz aradi vezérét, Barabás Bélát, a Magyar Párt aradi tagozatának elnökét és véleményét kikérni. Barabás Béla a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A Magyar Párt, mint politikai párt a szakkérdésekbe nem avatkozik bele és így szabad kezét nyújt a magyarságnak ezekben a kérdésekben. Így a mezőgazdasági kamarai választásoknál is a párt nem adott direktívákat, csupán azt a kívánságát hangoztatta, hogy minél több magyar jelöltnek kell bekerülni a kamarába. Hogy melyik lista által, azt a magyar választók saját belátására bízta. Azonban természetes, hogy a magyarok azt a listát támogatják, amelyen több jelöltjük van s így én is, a felvilágosításért hoztam fordulóknak, azt tanácsoltam, hogy a keresztres listára szavazzanak. A két jelölt neve, amely ezen a listán szerepel: Alföldy Pál és Konopi Kálmán, biztosíték a magyarságnak arra, hogy érdekeiket hathatósan fogják megvédeni s ezért mindenkinek őszintén tanácsoltam, hogy erre a listára szavazzon. Hogy ezt a listát a liberális párt állította össze, végrendményben mindegy. A párt azonban, mint politikai tényező, nem avatkozik bele sem ebbe, sem a később eljövendő munkakamarai választásokba. Ezeknél — mint említettem — teljes szabadságot nyújt a magyarságnak. A

Magyar Párt majd a közszégi választásoknál és a képviselőválasztásnál fejt ki intenzívebb működést és itt már hivatalosan, mint

Tiztagu direktórium az aradi magyarság élén. — Merénylet a spanyol király ellen. — Miért nincs tojás Aradon? — Ujabb vasuti szerencsétlenségek Franciaországban. — Komády Mici aradi artistanó utja, élete, szerelme... — Elitették a rendőrök bántalmazóit. — Seljemcsempész kereskedők. — A kisebbségek problémája és a cionista állam.

„Goldis, a politikai szfinksz!”

Aradi román lap feltűnést keltő cikke a nemzeti pártban kitört viszályról és Goldis László szerepéről.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Tribuna Noua, a kormánypárt-hoz közelálló román lap érdekes cikkben foglalkozik azzal, hogy a nemzeti párt kebelében viszály tört ki. A lap szerint Pop C. István, a nemzetiek egyik vezére súlyos ellentétbe került Goldis Lászlóval, a párt másik és nagytekintélyű vezető férfiával. A viszályról a lapnak a nemzeti párt egyik vezető egyénisége a következőket mondotta:

— Az elégedetlenség hullámai, amelyeket az egyesült ellenzéknek a mezőgazdasági kamarai választásokra összeállított és kihívó jelölő listái okoztak, még mindnagyobb arányokat öltenek. Ezek a körülmények késztették arra dr. Pop C. Istvánt, hogy Aradra jöjjön, ahol bebizonyították előtte, hogy a hozzá eljutott hírek megfelelnek a valóságnak. Pop eszmecesterét folytatott az aradi nemzeti párt több vezetőjével s az értekezleten kemény szavakkal és nagy méltatlankodással ítélte el az aradi nemzeti pártnak a mezőgazdasági kamarai választásokkal kapcsolatos akcióját.

— Különösen meglepetést keltettek Pop C. Istvánnak a Goldis László ellen felhozott vádjai, melyek szerint Goldis rendszeres munkát folytat a nemzeti párt megbontására. Szemére vetette Goldisnak, hogy a párt ellensé-

a magyarság politikai tömörülése lép ki a küzdőporondra.

Barabás Béla nyilatkozatahoz nem kell kommentár. Amint mondtam, az teljes egészében fedte az aradmegyei magyarság nézetét és felfogását. Az aradmegyei magyar kisebbség túlnyomó része a keresztres lista mellett foglal állást s előrelátható hogy ez a lista a választáson győzni is fog.

geinek zsoldjában áll, amit bizonyítja az a körülmény, hogy egy másuttán távoztja el a párt kebeléből a kiváló férfiakat. Pop C. István még hangsúlyozta, hogy nem azonosítja magát az aradi nemzeti párt akciójával és távirati uton jelentést tesz Maniu Gyulának a megyében történetekről.

A lap szerint Goldis most kelepcebe került, mert nyilatkoznia kell arról, hogy tulajdonképpen melyik párthoz tartozik. Hangoztatja a lap, hogy bármilyen választ is adna, listájának bukása feltétlenül a pártból való kizárást vonja maga után. „Az aradi nemzeti pártiak közül sokan szeretnének valami pozitívot tudni Aradi politikai szfinkszjének hitvallásáról, — fejezte be szavait az informátor.”

A lap még hangoztatja, hogy Goldisnak komoly okai vannak arra, hogy megtérjen — már a baptista lista miatt is, amelyért most dolgozik. Így járnak a gyűlölködő és nem a gondolat által vezetett emberek — írja a Tribuna Noua. — A fenti nyilatkozatok arra késztetnek, hogy azt higgyük, hogy nem tévedünk, mikor ilyen komplikált befejezést látunk és a nemzeti párt súlyos válságát épen a mezőgazdasági kamarai választások során az egyesült ellenzéki lista bukásának következményeképpen.

Franciaország

fegyveres átvonulást kér a Rajnán, ha keleti szövetségeseit veszély fenyegeti.

(Páris, augusztus 21.) A francia kormányának a biztonsági szerződésre vonatkozó választjegyzékéről ma az a hír terjedt el, hogy még a mai napon átnyújtják Berlinben dr. Stresemann német birodalmi külügyminiszternek. Ezzel a hírrel szemben a francia külügyminiszterium félhívatosan közli, hogy a választjegyzéket a jövő hét elején küldik el Berlinbe. Jelentés szerint ottani kormánykörökben úgy tudják, hogy a francia választjegyzék igen terjedelmes és arra a kormány csak alapos megfontolás után válaszolhat. A német kormány azonban igyekezni fog választát mielőbb elküldeni. A külügyminiszterhez közelálló Täglicher Rundschau írja, hogy a mennyiben a jegyzék tényleg alkalmas a tárgyalások megkezdésére, akkor a hatalmak azonnal összetűnnek szóbeli tárgyalásra. A lap szerint a jegyzék Németország szempontjából a megegyezés felé nagy lépést jelent, mert ez most már ugyyszólván halgatagon elmegy a régebbi követelések mellett, hogy a francia csapatok átvonulhassanak a katonai jellegtől mentesített rajnai zónán, ha Franciaország úgy látná, hogy keleti szövetségeseinek fegyveres segítségét kell adnia.

(Berlin, augusztus 21.) A New-York Herald szerint Belgium újabb ötven millió dollár kölcsönt akar felvenni Amerikától. A lap úgy tudja, hogy Franciaország, Olaszország és Jugoszlávia októberben szakértőket küldenek Amerikába kölcsön ügyben.

A csendőrök inzultáltak a parasztpárt vezérét.

Bucurestiből jelentik: Titu álmomáson ma délelőtt a csendőrök inzultáltak Michalache parasztpárti vezért, aki nyomban visszautazott a fővárosba, hogy jelentést tegyen a belügyminiszternek az őt ért brutalitásról.

Ujabb letartóztatások Bulgáriában.

Párisból táviratozzák: A bolgár szobranje elnöke és alelnöke ellen elkövetett kommunista merénylettel kapcsolatban tízenöt letartóztatás történt. A letartóztatottak között van Kostiel is, aki valószínűleg értelmi szerzője a merényletnek.

Selyemcsempész aradi kereskedők.

Eljárás indul két ismert cég ellen

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség igazgatója két nap óta érdekes csempészési ügyben folytat nyomozást. Andreescu N. direktort tegnapelőtt este bizalmasan arról értesítették, hogy két Str. Metianu (Fornay) ucai textilnagykereskedő állandóan csempészt selymeket hoz forgalomba és a két kereskedő raktára tele van külföldről Aradra csempészt selyemdarabokkal. Tegnap délután az aradi vámbizottság és az államrendőrség emberei váratlanul megjelentek a megvádolt kereskedőknél és általános meglepetést keltve, szigorú vizsgálat alá vették a felhalmozott árukat. A leltározásszerű vizsgálat órák hosszáig tartott. A felleltározott selymek nagy részéről a kereskedők beigazolták, hogy nem külföldről szereztek be, hanem a tulajdonukban levő számlák szerint azokat Sighisoaráról (Segesvárról) hozatták. Azokat a selymeket, amelyekről nem tudták a kereskedők számlákat felmutatni, a hatóság emberei zár alá vették és a kereskedők ellen csempészés címén megindították a vámbizottság eljárását.

Elítélték

a rendőrök bántalmazóit
Három notorius verekedő a bíróság előtt.

(Saját tudósítónktól.) Emlékezzet meg az a véres verekedés, amely ez év tavaszán játszódott le az aradi Pécskai-úton. Pagura Antal, Simon János és Simon István duhajkodva és káromán haradtak a Pécskai-úton, amikor az őrtálló rendőr igazgatásra szólította fel őket. Szóváltás, majd véres verekedés keletkezett, a duhajkodók súlyosan megsebesítették a rendőrt, majd megverték azt a rendőrt is, aki segítségére jött szorongató társának. A verekedés színhelyén ottmaradt a két Simon, akik szintén súlyos sérülést szenvedtek. Pagura Antal pedig egy őrizetlen pillanatban megszökött. Néhány nap múlva fogták el, azonban mindvégig tagadták, hogy részt vett volna a verekedésben. A két Simont felgyógyulásuk után szintén az aradi ügyészség fogházába szállították megindult ellenük az eljárás. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma tárgyalta az ügyet. Pagura újra kijelentette, hogy nem vett részt a verekedésben, míg Simon István azt mondta, hogy nem emlékszik semmire, irtas volt. A tanúk kihallgatások folyamán Pagura ellen nem merült fel bizonyíték, azonban kiderült róla, hogy egy évvel ezelőtt súlyosan bántalmazott egy másik rendőrt, Simon István ellen azonban terhelő bizonyítékok merültek fel. A bíróság Simon Istvánt két évi, Pagura Antalt egy évi és Simon Jánost két havi fogházra ítélte. Simon István és Pagura a timisoarai tábíához telebeteztek enyhítéssel.

A kisebbségek problémája és a cionista állam.

Kohn dr., a cionista kongresszus londoni delegációjának tagja Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia kisebbségi politikájáról.

(Bécs, augusztus 21.) A cionisták világkongresszusát a nemzeti kisebbségek problémája is foglalkoztatta. Az új zsidó államnak is lesznek kisebbségei és a cionisták elhatározták, hogy az új állam köztársaságként a kisebbségeket nemcsak kulturális, de a legteljesebb nemzeti és politikai autonómiában fogja részéssé tenni. — A kongresszus résztvevői közül főként Kohn H. dr., az angol delegáció tagja foglalkozik ezzel a kérdéssel és a következő rendkívül figyelemreméltó nyilatkozatot tette:

— A zsidó állam kisebbségei nemcsak az összes szabadságjogokat kapják meg, de beleszóla-suk lesz az állam kormányzásába is. Helyet kapnak nemcsak a népképviselőben, de a közigazgatásban is.

— Mi ugyanis teljesen más-ként fogjuk fel ezt a problémát, mint a háború után a monarchiából alakult utódállamok, főként Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia. Ezekben az államokban az uralkodó nemzetet kivül a kisebbségek, elsősorban németek és magyarok milliói élnek és Csehszlovákiában például az összes kisebbségek együttesen többségben vannak a csehekkel szemben. A csehek mégsem akarják megadni a kisebbségeknek az önrendelkezési jogot anélkül a megokolással, hogy a magyaroknak és németeknek saját államalakú-

lataik vannak, amelyekben két nemzet élhetett nemzeti életet. — Csehszlovákiában azonban, nygmond, a cseheknek kell uralkodniuk. Szóval Prágában, de a többi utódállambeli fővárosokban is teljesen másként vélekednek a nemzetiségi problémáról, mint például Svájcban, ahol három olyan nemzet él, amelynek saját országaik vannak és mégis szabadon fejlődhetnek és rendelkezhetnek sorsuk felett Svájc kezén belül.

— Objektív szemlélet előtt világos, hogy az utódállamok kisebbségi politikája helytelen és aláéssa Csehszlovákia, Lengyelország, Románia és Jugoszlávia stabilitását. A kisebbségeket ellenzékbe szorítják. Az utódállamok kisebbségi politikája erőszakon alapul és ezért kénytelenek a kis-antant államai fegyverkezni. Amíg az utódállamok nem látják be, hogy a kisebbségek szabadságjogait elsősorban az állam biztonsága érdekében kell megadni, addig igazi békéről szó sem lehet és addig az illető elnyomó államok rendje és biztonsága úgy belülről, mint kívülről állandóan veszélyeztetve lesz.

— Mi cionisták felismertük az elnyomó kisebbségi politika veszélyeit és ezért Palesztinában úgy az araboknak, mint a keresztény népeknek megadjuk nemcsak az összes kisebbségi jogokat, de teljesen egyenrangú állampolgárokként kezeljük őket.

Újabb súlyos vasuti szerencsétlenségek Franciaországban.

Anglia diplomáciai lépésre készül a sok francia vasuti szerencsétlenség miatt. — Az angol utasok bojkottálták a francia vasutakat. — Ismét 4 halott, 85 súlyos sebesült.

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk a franciaországi Amiens város mellett történt borzalmas vasuti katasztrófáról, amelynek 18 halottja és több mint ötven súlyos sebesültje volt. Mára a párizsi „Le Matin” repülőgépen Aradra érkezett tegnapi száma újabb borzalmas vasuti összeütközésről számol be.

Eszerint tegnap éjjel félkör az amsterdami expresszvonat Saint-Denis állomás közelében hibás váltóállítás következtében teljes sebességgel beleszaladt a szehezjövő lülei gyorsvonatba. Az összeütközés következtében mind két vonat letördült a sínekkel, a két mozdony és tízennégy személykocsijuk porádjává tört. A két vonat utasai közül négyen nyomban szörnyet haltak és 85-en súlyosan megsebesültek. A sebesülteket a saint-denisi közpórházba szállították. Huszan közülük — több holland, német és angol állampolgár is — a halállal vívódnak. Az összeütközött lülei gyorsvonaton utazott szalóknocsiban Lavál francia közlekedésügyi mi-

niszter is, akinek azonban semmi baja sem történt. Intézkedésére a saint-denisi forgalmi tisztet és a váltókezelőt, akik a borzalmas szerencsétlenséget okozták, nyomban tartóztatták. Néhány nappal ezelőtt ugyanitt volt még egy összeütközés egy halottal és 56 sebesülttel.

Az utóbbi időben sűrűn megismétiődő franciaországi vasuti karambolok következtében Angliában érdekes diplomáciai és társadalmi lépésre készülnek. Anglia felelősségre akarja diplomáciai úton vonni Franciaországot, mivel a vasuti szerencsétlenségek alkalmával számos angol állampolgár is életét veszítette. Az angol nép pedig bojkott alá akarja helyezni a francia államvasutakat.

Az egyik angol lap rajzot közöl legutóbbi számában, melyen Briand és Chamberlain ülnek együtt. A francia külügyminiszter londoni látogatásának idején ez nem is nagyon felkötő, annál felkötőbb azonban a rajz alá írt szöveg:

„Kedves Briand — mondja Chamberlain — minthogy, most

már Franciaország biztonságának kérdésében megállapodtunk, beszéljünk Anglia biztonságáról is. Kérem, küldjön hozzám legelőszőr is egy francia vasutigezátót.”

A kép célzás arra az érzés komoly aggodalomra, amit Anglia az egyre rettenetesebb mértékben szaporodó francia vasuti balesetek miatt érez, amelyek, tekintve, hogy a kontinensre utazó angolok legnagyobb része kénytelen a francia vasutakat használni. Angliát sem hagyják közömbösen.

A legutóbbi hónapokban nem kevesebb, mint 62 vasuti szerencsétlenség történt a francia vonalakon, melyeknek ötvennégy halálal és 406 sebesüléssel járó áldozata volt, amihez jönnek még a legújabb amienszi szerencsétlenség áldozatai. (Azóta pénteken még két újabb vasuti szerencsétlenség is volt, mindkettő a Párisból London felé vezető vonalakon. A dieppi expressznek 3 kocsija sídott ki és 6 sebesült volt. St. Denisnél pedig összeütközés 1 halottal és 56 sebesülttel.) A lapok most már a legerélyesebb hangon, hosszú vezércikkekben követelik, hogy az angol kormány lépjen közbe a francia kormánynál és kényszerítse rá, hogy veszen véget az angol utasok életét is veszélyeztető állapotoknak, melyeknek legtöbb oka, hogy úgy a francia pályák, mint a kocspark és mozdonyok a lehető legelhanyagoltabb állapotban vannak.

Addig is pedig, ameddig a francia kormány csakugyan segíteni fog a mai tarthatatlan állapotokon, fel kell hívni az angol utasok figyelmét — mondják a cikkek — hogy lehetőleg kerüljék az életveszélyes francia vasutakat és inkább belga, vagy német vonalakat vegyenek igénybe.

A Körösszabályozó Társulat közgyűlése.

Az aradmegyei Chisineu (Kisjenőn) székelő Körösszabályozó Társulat körülbelül hat esztendő óta, — az impérium átvételének idejétől — nem tartott közgyűlést és szüneteltette működését. Tudvalevő, hogy a társulat célja az volt, hogy a Körös mentén levő telepeket és földeket a szabályozás által az árviztől megóvjassa, s ezek rendszeres művelését biztosítsa. A társulat nagy szubvenciót kapott a magyar kormánytól, ami az impérium átvételével természetesen megszűnt és ezért, valamint a társulat összetételénél fogva sem működött tovább. Most újra feléled a társulat, mert szeptember 12-ére Kisjenőre közgyűlést hívtak egybe és akkor meg fog történni a társulat romanizálása. A romanizálás megtörténtevel azután tovább folytatja azt a nagyszabású munkát, amelyvel évtizedeken keresztül biztosította a Körösmenté művelhetőségét.

Komády Mici

aradi artistanő utja, élete, szerelme Debrecenről Konstantinápolyig és Kairóból az uzsoki szoroson át Aradra. Tegnap még hercegek előtt énekelt, ma a „Vadember” sztárja.

(Saját tudósítónktól.) Szalmasárga színű a haja s beszédes kék szemei vannak. Keze koronkint idegesen meg-megreszket és az ajka körül is valamelyes ideges rángatózás lesz urrá, ahogyan a kávéház terraszán, szembesítő napban ragyogva elmondja a maga változatos életét Komády Mici énekesnő. Mert a debreceni szülői háztól a konstantinápolyi háremekig és az ukrán forradalomtól az aradi „Vadember” vendéglő időszakig nagy, hosszú, viszontagságokkal és érdekességekkel teljes út van, ami nem mindenkinek jut osztályrészül. Okosan és feltűnő intelligenciával mondja ceruzahegy alá mindvégig szenzációs életét ez a hirtelen-szőke asszony és ügyesen sző beszédébe csak a művészvilágban ismeretes terminus technikusokat. Tökéletesen beszél franciául, angolul, románul, németül és magyarul és bejárta már Európát, Ázsiát és Afrikát is a maga huszonkilenc esztendejével.

Azonban adjuk át a szót Komády Micinek s mi csak azt jegyezzük sebesen, amit ez a rendkívül érdekes életű művészasszony mond:

— Debrecenben születtem és már gyermekkoromban énekesnőnek készültem Solymossy Elek híres színházában. Már mint első féléves növendék szerepeltem a debreceni színházban több ízben is. Azután Budapestre mentem szerződésbe a Szerecsen-uccai „Jarden de Paris”-ba, onnan Bécsbe a „Reclam” varietéhez, majd a bucaresti-i „Alhambra” s a szófiai „Nova Amerika” következtek sorra. Innen Konstantinápolyba utaztam, majd Konstantinápolyba.

— Sztambulban együtt „dolgoztam” a világhírű néger táncossal: Bob Hopkinsel. A török nemzeti színházban hetenkint háromszor játszottunk és napjában két előadáson. Dél előtt férfiközönség, dél után pedig nők előtt. Hölgyek és urak ugyanis Törökországban a szent Korán parancsai szerint nem járhatnak együtt színházba. Innen Szmirnába, majd Alexandriába és Kairóba kerültem el, ahonnan ismét visszatértem Konstantinápolyba. Ez a háború alatt volt 1917-ben.

— Nagyon szeretem a törököket. Fanatikus, fatalista és nőtisztelő nép. A töröknél moral insanity számba veszik azt az embert, aki — ha szóval is — megbánt egy nőt. Láttam őket a háborúba menni. Halálos komolysággal, szóltan masiroztak. Előttük a próféta zöld zászlaját vitték, utánuk tevékaraván cipelte az élelmet, muniációt. Az idegenekkel szemben ropant udvariasak. A magyarokat, főként a temperamentumos magyar nőket nagyon szeretik. A magyar cigányokat, muzsikát... Gyakran meg voltam hívva előkelő háremekbe énekelni, egy ízben pedig V. Mehmed szultán öccse: Vahdi herceg előtt játszottam.

— 1918-ban a forradalom előtt tértem vissza Magyarországra. Rövidesen a lengyel „Colosseum” színházban énekelttem. Akkor törtek be az ukránok Lembergbe és rettenetes uccai harcok voltak tizennyolc napig a lengyelekkel. A hadiszerecsen váltakozó volt: nappal a lengyelek voltak a várban az urak, éjjel az ukránok. Néha megfordítva. Mi idegen állampolgárok ez idő alatt ugyszólván étlen-szomjan voltunk bezárva. Csak néha kaptunk poshadó vizet és szalmaszecskaival kevert krumplikenyeret. Mást semmit sem. Végre engedélyt kaptunk a távozásra. Télviz idején, hóban, fagyban gyalogszerrel vágtam neki a határnak. Egy szál ruhában, podgyász nélkül. A holmiaimat ott kellett hagynom. Őt napig bolyongtam nagy nélkülözések között, míg észrevettem, hogy el-

tévedtem és Stryj felé közeledtem. Két heti új gyalogut következett az uzsoki szorosig, míg végre magyar földre értem. Félig holtan, elcsigázva.

— 1920-ban nőül mentem Sch. G. timisoarai banktisztviselőhöz, aki akkoriban bankja bucaresti-i központjában volt alkalmazásban. Dél előtt a börzén volt dolgom, ahol férjemnek segítettem, napközben az Operában baletet tanítottam, este pedig az Alhambra programján szerepeltem. Férjem azonban elhanyagolt, megcsalt egy Aradról kitoloncolt nővel és így válmi kényszerültem tőle. Most a Vademberben énekelek.

Minden ízében idegeskedve ugyan, de nyugodt hangon mondja el mindezeket. Midőn csodálkozva nézünk rá, flegmám legyint. Fize! Felkel. Bucsuzik. Megy. Folytatni az életet. Az ő életét...

Revolveres merénylet a spanyol király ellen.

XIII. Alfonz megsebesült, Miranda hercegnő meghalt. — Barcelonában bombákat helyeztek a sinekre az udvari vonat elé.

(Páris, augusztus 21.) Spanyolországban, az anarchista merényletek klasszikus földjén ma újabb merénylet történt az ország uralkodója ellen. XIII. Alfonz király életére törtek és ezuttal is, mint már annyiszor, sikertelenül. A király Santanderbe utazott, ennek az északspanyolországi hűdi és kereskedelmi kikötőnek meglátogatására. Az uralkodó fogadtatására óriási tömeg gyűlt egybe és a tömegben helyezkedett el a király merénylője is, aki váratlanul revolvert rántott elő és a király autója felé lött. Hírek szerint a király a vállán súlyos sérülést szenvedett a mellette ülő Miranda hercegnő pedig meghalt. Az egyik rendőrnek még sikerült megakadályozni, hogy a merénylő több

lövést adjon le és kicsavarta a kezéből a revolvart, majd letartóztatta. A madridi lapoknak megtiltották, hogy az esettel foglalkozzanak és a párisi spanyol nagykövetség is cáfolja a merényletet. Párisban a santanderi merényletet összefüggésbe hozzák azzal a merényletkísérlettel, amellyel már utazása közben a király élete ellen törtek. Barcelonánál a vasúti sinekre bombákat helyeztek, amelyet közvetlen a királyi vonat érkezése előtt találtak meg és távolítottak el onnan. San Sebastianban is letartóztattak két anarchista, akik a király ellen merényletet terveztek. Valószínűnek látszik az a feltevés, hogy az uralkodó ellen ismét messze elágazó összeesküvést szőtték.

Bécs mára elcsendesedett.

Elmaradtak a beígért tüntetések. — A rendőrségen már nem tudják elhelyezni a letartóztatottakat. — A cionisták 10 millió dollárt kérnek a Népszövetségtől

(Bécs, augusztus 21.) Bécsben mára már minden csendes. A tüntetések tegnap este már nem ismétlődtek meg és a megszóított horogkeresztes csoportosulások is eltűntek Bécs utcáiról. A rendőrség erélyes intézkedéseinek megvolt a hatásuk és a felelőtlen elemek nem kísérelték meg újra, hogy az osztrák főváros nyugalalmát megzavarják. A rendőrség a belvárosba vezető utvonalakat és különösen a Konzerthaus környékét továbbra is lezárva tartja, s ezeken a helyeken erős rendőri készütség ügyel a rendre. Hírek szerint a jobboldali radikálisok pénteken este gyűlést szándékoztak tartani, azonban a rendőrséghez eddig csak két gyülekezési engedélyre vonatkozó kérelem érkezett, amelyeket minden valószínűség szerint meg fognak adni. Az egyik a horogkereszteseké, a

másik a keresztényszocialisták szövetségéé. Mind a két párt külvárosi zárt helyiségekben tartja meg gyűléseit és vezetőségeik garanciát vállaltak arra nézve, hogy a gyűlések után nem rendeznek uccai felvonulást és tüntetést. A bécsi kávéháztulajdonosok is kérelemmel fordultak a rendőrigazgatósághoz és fokozottabb védelmet kértek helyiségeik számára, tekintettel a megújuló zavargásokra. A rendőrség azonnal válaszolt a kávéosok kérésére és kijelentette, hogy a fokozott védelemről gondoskodik és ha valamelyik kávéház közelében tüntetés fordulna elő, a kávé értesítésére azonnal nagyobb rendőri készütséget küldenek oda.

Wolff Gusztáv ezredes a „császárhi néppárt” elnöke ma kiáltványban hangsúlyozta, hogy a legitimisták eme csoportjának nem

mi köze sincsen a rendbontáshoz, mert ők minden uccai demonstrációt a legélesebben elítélnék. Különösen tiltakoznak a mostani tüntetések ellen, amelyek csak arra alkalmasak, hogy az amugy is erős faji és osztályellentéteket még jobban kiélezzék. Az ezredes szerint a monarchisták nem feledkeznek meg arról, hogy miképpen kell viselkednie ilyen időkben Bécsnek, Közép-Európa egyik kulturális központjának. A keresztényszocialisták hasonlóképpen nyilatkoznak. Hangsúlyozzák, hogy az uccai tüntetésekhez nincsen köziük és azokat a legélesebben elítélik. Hangsúlyozzák, hogy a nemzet alapon álló zsidóság ellen nem küzdenek és ha antiszemizmus van is a programjukban, az csak az ellen a zsidóság ellen irányul, amely a kulturális életet megmetyeltyezte, amely a politikai és gazdasági életből a keresztény elemeket kiszorítani igyekezett, amely a sajtóban tette tönkre a morális érzést és amely a keresztény, osztrák nép gazdaságát a tönk szélére juttatta. Ez ellen a zsidóság ellen is azonban a keresztényszocialistapárt törvényes eszközökkel küzd és nem engedi mozgalmát hamis vágányra tereelni.

A bécsi tüntetések egyik érdekes utójátéka, hogy olyan nagy a letartóztatottak száma, hogy nem tudják őket már hol elhelyezni. Így a rendőrség épületében elhelyezett 61 hajléktalant kilakoltatták azzal, hogy a hely a tüntetések során elfogottak számára kell. Ezek nagy része a kilencedik kerületben épülő községi épületbe ment és ott töltött egy éjszakát. A rendőri közegeknek kiadott utasítás alapján azonban az első éjszaka után eltávolították onnan is őket azzal, hogy a félig kész épületben tovább nem időzhetnek. Az elkészült lakásnékültek és a lakáshivatal megbízottai között igen éles jelenetek játszódtak le, amelyek azzal értek véget, hogy a hajléktalanoknak ígéretet tettek, hogy az elkészült épületben első sorban őket helyezik el. Addig is azonban a hajléktalanok menhelyére utalták be őket.

A kongresszuson különben ma rendkívül fontos anyagi kérdéseket is tárgyaltak. Elhatározták, hogy a Népszövetségtől 10 millió dolláros kölcsönt vesznek fel, amelyet Palesztina újjáépítésére fognak fordítani. Ugyancsak határozatot fogadtak el arra vonatkozólag is, hogy Iparbankot létesítsenek Palesztinában, amelynek az lesz a célja, hogy előmozdítsa a palesztinai ipar fejlődését.

**A magyarság
a keresztényszocialistáival
szavaz!**

Eltiltják a kokain gyártását.

Mozgalm a „fehér mérge” teljes kizorítására. — Német tudósok feltalálták az ártalmatlan kokainvegyületet.

(Sajtó tudósítónktól.) A kokain-élvezés óriási károsítást hozott az emberekre. A „koko” már nemcsak a nyugati és keleti metropolisokon pusztít, rombol, hanem nálunk is és ezzel mi is „világvárosná” avanszálunk. A világvárosok minden romboló és egészségellen élvezele eljut hozzánk, akik ugyan szintén nem valami kímélő ideggel küzdünk az élettel a „vidéki keretek” között, de eddig legnagyobb élvezeteinkben és gyönyöreinkben felettélen egészségesebb szempontok vezettek, mint a metropolisok rothadó tömegeit. Nemcsak a Nyugatot és nemcsak metropolisok publikumát érdekli tehát, hanem beállítást is, annak a két német tudósak a találmánya, amely lehetővé teszi a gyógyászatból a kokain tökéletes kiküszöbölését. Az új találmányt és a kokain előállításának, valamint a kokainizmusnak a történetét Rosenhal aradi gyógyszerész a következő rendkívül érdekes sorokban ismereteli lapunk olvasói számára:

Wöhler vegyész, a „szénvegyületek kémiájának atyja” 1860-ban állította elő először a Bolíviában és Peruban honos zöld cserje leveleiből a kokaint, a délnyugati bennszülöttek már régebben rájuk csalták a coca cserjék leveleit mésszel keverték, hogy kimerítő vándorlásaik és vadászataik közben a fáradtság és az éhség érzését elnyomják. A bennszülöttek hite szerint a coca leveleknek, — illettül azok hatóanyagának, — szivása a szervezet munkabírását fokozza. Tényleg azonban megállapítást nyert, hogy a kokain is, — mint kis mértékben az alkohol, — csak rövidebb időre képesit erőfeszítésekre, mert kedvezően hangolja az agyat, azonban az izommunka kifejtését nem fokoztatja.

Ennek a rettenetes méregnek a pusztító hatásáról ma már bölcsletes írt és érthető, hogy a tudomány mindent elkövet, hogy kiküszöbölje a gyógyászatból a fehér mérget.

Willstatter professzor több mint husz esztendőn keresztül dolgozott szakadatlanul, hogy megkeletesebb és ártalmatlan kokainkészítményt állítson a gyógyászat szolgálatába. Azonban csak tavaly sikerült neki, amikor a harmadik kokainelőállítás (szinlézist) vitte keresztül, hogy mesterséges uton előállítás a kokain egy rokon vegyületét, amelynek oldata csak a fényesugaral szemben való vizsgálatsában tér el a kokain sajátosságaitól, de az ennek hátrányos tulajdonságait teljesen kiküszöbölte. Ennek az új szernek a gyártását a darmstadti Merck-gyár már meg is kezdte és „Pscain” néven hozta forgalomba. A Pscainnal — a pszeudokokain egyszerű-savanyú kórsavassó sójával, — a kutatók, — így a heidelbergi egyetem lélekgyógyász tanárai is, — úgy a klinikai, mint a magán-gyógyászat terén összehasonlítást végeztek a kokain hatásaival szemben és megállapították, hogy a Pscain felismerés, — tehát a gramm ötvenrészre, — adagja a csekély fáradtság jelen kívül a kokain hatásának veszélyes testi

és lelki jelenségeit, a megszokás veszélyét, sem pedig az elrohánzó könnyed kéjes érzést nem kelte. Így azután Straub és Fühner lélekgyógyász tanárok azt a javaslatot tették, hogy törvényes uton tiltsák meg úgy Németországban, mint mindenütt a kokain előállítását és kizárólag a Pscaint állítsák a gyógyászat szolgálatába. Ez a mozgalom, mert nagyon is humánus és optimisztikus, még nem ért el a céljához, mert a dél-amerikai levélből való kokaininter-

melés és a kristályos, fehér por gyári előállítása olyan busás haszonnal jár, hogy a gyárosok befollyósolni tudják az öket letörni akaró, de még gyenge és szervezeten mozgalmat. Ugyanakkor, a mikor a berlini, a párisi, a budapesti vagy a prágai rendőrség három csempészt és tizenöt kokainistát tartóztat le, ezeknek száma nemhogy csökkenne, hanem ellenkezőleg még sokszorozódik. Tehát nem az egyszerű razzia, hanem a gyárak kokaingyártásának teljes eltüntetése, a kokain behozatalának ellenőrzése, az újonnan közkinésé adott szer helyes felhasználása az orvosok szigorú ellenőrzése mellett, fogják majd megszüntetni a „koko-örülteket”.

Amundsen hajója kiszabadul a jégből.

A hajó uton van Nome felé. Ujabb harc az északi sarkért.

(Koppenhága, aug. 20.) Roald Amundsen kapitány, a Déli Sark hőse, évek óta kétségbeesetten szervezett az Északi Sark ellen. Egyfelől hajóját, a kicsiny *Maudot* akarta a sark körüli áramló jégbe befagyasztva közel juttatni az északi sarkhoz, másfelől ő maga repülőgépen akart a sarkra jutni. Ez a terve csak ezidén és ekkor is csak részben vált valóra: Amundsen csak negyedével ez előtt tudott tényleg utrakelni és három izgalmas hét elteltével fele utjáról kénytelen volt visszatérni.

A kis *Maud* nevű hajó ezalatt már hét esztendője járja a magas északi jégtengeret. Amundsen 1918 tavaszán határozta el, hogy megpróbálja a *Maudot* az északi sarki tenger áramló jégbe fagyasztani és végigvezetni a sark körül. 1918 júniusában hagyta el Norvégiát abban a reményben, hogy a hajó az Ujzibériai-szigetek táján be fog kerülni a jégzaj övébe. A *Maud* azonban két év múlva még mindig csak a szibériai partok mentén haladt. Amundsen ekkor, 1920 nyarán, Alaskába ment, majd visszatérve

a *Maud* fedélzetére, a Wrangel-szigetnél próbált bejutni az áramló jégzajba. Az áramló jég azonban ekkor sem ölelte magához a hajót s a *Maud* 1922 nyarán harmadik próbálta elérni célját.

Ezúttal Nome felől próbálkozott meg Amundsen, akik ekkor már első sarki repülőexpedíciója foglalkoztatott. 1922 július 28-án a Hope-foknál elszakadt társattól s a *Maud* parancsnoki tisztét Wisling kapitányra bízta. A kis hajó azon év augusztusában be is fagyott az áramló jégbe és a jégzaj magával sodorta északnyugat felé. A várt esemény azonban nem következett be: a hajó csak augusztus 14-én haladt előre és két év múlva Wisling kapitány a hely meghatározások alapján csak azt tudta kimutatni, hogy a hajó tulajdonképpen csak az Ujzibériai-szigetek körül kerügett.

Min: most Koppenhágból jelentik, a *Maud* kiszabadult a jégzajlásból és Nome felé halad. Ez a jelentés újabb csalódást jelent Amundsen számára, aki hosszabb és eredményesebb jégi turát szánt hajójának.

Tíz tagu direktórium az aradi magyarság élén.

As ideiglenes vezetését a Barabás Béla elnöklése alatt álló direktórium váltja fel.

(Sajtó tudósítónktól.) Az aradi és aradmegyei magyarság szempontjából nagyjelentőségű fordulatot jelent az a leirat, amely ma délelőtt érkezett a Magyar Párt központi végrehajtó bizottságát. Aradra. A leirat a Magyar Párt aradi tagozatának ideiglenes vezetését értesíti arról, hogy az aradi tagozat élére tíz tagu direktóriumot delegált, amely hivatalosan az aradi és aradmegyei magyarságot megszervezni, a magyarság ügyeit intézni és érdekeit szolgálni. A tíz tagu direktórium delegálásának előzménye az, hogy a Magyar Párt legutóbbi brassói nagygyűlésén szóba került, hogy az aradi tagozatnak nem áll módjában a párt alapszabályaihoz alkalmazkodni, amely kimondja, hogy a magyarság összesége választja meg a tagozat vezetését. Tekintettel arra, hogy Arad és Aradmegye a határvidékbe esik, a közgyűlés össze-

szehívása és a választások megkezdése olyan elháríthatatlan akadályokba ütközik, amelyeket legküzdeni lehetetlen. A brassói nagygyűlés elhatározta, hogy Aradra tíz tagu direktóriumot delegál, amely betölti a tagozat vezetésének hivatását.

Az aradi tagozat ideiglenes vezetését hónapokkal ezelőtt kért a brassói határozat értelmében a direktórium kinevezését a központi végrehajtó bizottság azonban csak most látta alkalmasnak az időt arra, hogy a kérést teljesítse. Az aradi és aradmegyei tagozat direktóriumának tagjai a következők:

Elnök, dr. Barabás Béla, aradi tagok: dr. Baross Lajos, Reinhart Gyula, Zima Tibor. Az aradmegyei tagok: Jasth János, Kintzig János, Karácsonyi Sándor, Kócsy András és Takács Miklós.

A tíz tagu direktórium csak az ősz elején kezd meg szerve-

kedési munkáját. A nyári időszakot nem tartja alkalmasnak arra, hogy akcióba lépjen, mert különösen a községek magyar gazdái ilyenkor annyira elfoglalt emberek, hogy nem lehet idejüket igénybe venni. Ősszel azonban megkezdődik az aktív munka és úgy Aradon, mint a megyében, közös érdekeinek megvédése céljából a magyarságot egy táborba tömörítik.

Marton Erzsí meghalt.

A magyar színészet nagy gyász.

Budapestről táviratozzák: Réskor létesen beszámoltunk Marton Erzsí színművészön öngyilkosságáról, aki szombaton nagyobb mennyiségű veronált ivott lakásán és amikor tettét észrevették, beszállították a Pajor-szanatóriumba. Marton Erzsí napokon keresztül vívdott a halállal, az orvosok csak mesterséges lélegeztetéssel és táplálással tudták tartani benne az életet. Az önfeláldozó ápolás azonban hiábavalónak bizonyult, mert Marton Erzsí ma meghalt. Az öngyilkos művész két ízben volt férjnél. Az első férje Balla Kálmán színigazgató, a második férje pedig egy budapesti bankigazgató volt. A gyönyörű szép színésznő a tehetségesebbek közt tartozott és a legutóbb mégsem juthatott szerződéshez. Legutóbbira a Magyar Színháznak, majd a Vigaszínháznak volt tagja. Marton Erzsí a szerződésnélküliség és az anyagi gondok kergették halálába. Halála a magyar művészvilágban nagy részvétet keltett.

A török Napoleon karrierje.

Kemal pasa felesége nyilatkozik válaszuk okáról.

Párisból jelentik: 'Latife' asszony, Musztafa Kemal pasa elvált felesége interjút adott a „Le Peuple” munkatársának.

Emondta, hogy az ő esete megismétlődése Bonaparte Napoleon és Josephine Bauharnais házassági tragédiájának. Ő szereti férjét és minden tőle telhetőt megteszt, hogy segítse ambíciójának valóra váltásában a saját és Törökország érdekében. Házasságuk akadályozta Musztafa Kemalt abban, hogy karrierje még magasabb ívelést vegyen, ezért ő feláldozta magát, mint Napoleonért Josephine. Nem panaszkodik, ellenkezőleg boldognak érzi magát abban a tudásban, hogy a válással férjének szerencséjét segítette elő.

— Egyik bizonyítéka annak, hogy nem fog a szávem megrepenni s nem halok bele — mondotta Latife — az, hogy minden erőmmel dolgozni akarok eddig pályámon. Nincs jobb magnyugtás a beteg szív számára, mint a kemény munka és az eddiginél is erősebben akarok dolgozni házam és a nőm javára.

A nyilatkozat arra enged következtetni, hogy Kemal pasa újabb házasságot akar kötni.

HIREK

— Az erdélyi reformátusok nem küldhetnek képviselőt a stockholmi vallási konferenciára. Clujról jelentik: Az erdélyi református egyházkerület vezetősége a stockholmi élet és munka konferenciájára dr. Darkó Ákóst, a nemzeti szövetség szeptember elsején kezdődő ülésére pedig dr. Illés Gyulát Genfbe akarta kiküldeni. A cluji rendőrprefektúra az egyházkerület két megbízottjának utlevél iránti kérvényét minden megokolás nélkül elutasította. Tudósítónk illetékes helyen azt az információt nyerte, hogy az egyházkerületi vezetőség nem fogja elhallgatni a történeteket és kénytelen lesz megfelelő helyen orvoslást keresni a rendőrprefektúra önkényes eljárása ellen.

— Az új megyebeosztások még nem véglegesek. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium értesítette a vármegyei prefektusokat, hogy a járások és községek új beosztására elküldött táblázatok nem véglegesek.

— Nagykömlös község kastélyt ajándékozott a trónörökösnek. Bucurestiből jelentik: A torontálmegyei Nagykömlös község a San Marco herceg tulajdonát képezett kastélyt Károly trónörökösnek ajándékozta.

— Új főmérnök. A Resicai vasművek bucaresti-i vezérigazgatósága Szécsi Pál elektromérnököt a resicai villamosművekhez főmérnökévé nevezte ki és ebben az állásban véglegesítette.

— Az aranyvaluta és az állami tisztviselők. Bucurestiből jelentik: Politikai körökben kategorikusan cáfolják azt a hírt, hogy az aranyvalutára való áttérésnél a kormány degradálni akarná az állami tisztviselőket.

— Angolok földet vásárolnak a riifikabiloktól. Londonból jelentik: Egy angol-szász konzorcium, az élen Káhn Ottó londoni bankárral, tárgyalásokat folytat Mannesmann testvérekkel a spanyol-riifikabil hadszíntéren fekvő ingatlanok megvásárlása tárgyában.

— Elhunyt aradi urileány. Elhervadt egy nyúl rózsá. Tegnap még közöttünk volt törékeny alakjával, bársonyos nézésével, szelíd szavával Celler Margit aradi urileány. Hosszu idő óta betegeskedett, az utolsó napjaiban már öröme sem volt, kínosak voltak ezek az utolsó nappalok és éjszakák, mikor 27 évesen fiatalon utolsó nagy harcát vívta a könyörtelen Halállal. Azután ma éjszakára meghalt. Csendben, szótlanul, fehérben, szelíden, mint ahogyan létezt örömtelen kis életét. A nyúl rózsá elhervadt, nem bírt megküzdni fiatal szervezete a rátorított gyilkos kórral. Korai halála Arad egyik uricsaládját borította gyászba és Celler Ödön újságíró kártyánk az „Erdélyi Élet” szerkesztője húgát gyászolja az elhunytban. Temetése vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz az aradi izraelita temető halottasházából.

— Veszélyben egy petroleumtörzs. Bucurestiből jelentik: Paurel községben a Romano America petroleumtársaság második számú szondája őriást erővel kitört. A Delica község mellett levő szondákat, amelyek naponta száz vaggon nyersolajat termelnek, az a veszély fenyegeti, hogy a moreni-i telep sorsára jutnak.

A cionisták nem vesznek részt a mezőgazdasági kamarai választásokon.

(Cluj, augusztus 21.) Klein Miksa dr. az erdélyi zsidó nemzeti szövetség egyik vezető embere egy újságnak intervjut adott, melyben kijelentette, hogy a zsidó nemzeti szövetség a közelgő mezőgazdasági kamarai választásokon nem vesz részt. Egyrészt azért, mert azoknak politikától mentesnek kell lenniük, másrészt pedig a zsidóság közül kevesen üznek mezőgazdasági foglalkozást. A következő községi választásokon azonban teljes energiával szűl szakra a zsidó nemzeti szövetség, de a liberálisokkal nem lép szövetségre, amíg a kormány az erdélyi zsidóság legnagyobb sérelmét, a kolozsvári Tarbut gimnázium nyilvánossági jogának jogtalan megvonását nem orvosolja. Az országos képviselők választásokon — dr. Klein szerint — az erdélyi zsidóságot a regáli zsidóság képviselheti legjobban. Az erdélyi zsidó nemzeti szövetség arra a fellegásra jutott, hogy a regáli zsidóság döntsön a tekintetben, hogy Románia nyolcszáz ezer főnyi zsidósága törvényes képviselethez jusson a parlamentben.

Gábor Andort kiutasították Csehszlovákiából.

Kassáról táviratozzák: A Kassai Munkás Jelenti, hogy Gábor Andort, az emigráns magyar tró és két társát egy napi fogság után kiutasították Csehszlovákia területéről, mert a bányamunkások között kommunista agitációt folytattak.

Megmozdul a magyar tábor.

Folyik az agitáció a kereszties lista érdekében.

(Saját tudósítónktól.) Az aradmegyei mezőgazdasági kamarai választási előkészületek változatlan erővel folynak. Megállapítható, hogy a községekben mindenütt a magyar jelöltek kereszties listája mellett nyilvánul meg a hangulat és bizonyos, hogy ez a lista fényes győzelemmel szerzi meg a kamarai mandátumokat. Sok helyütt kételyek merültek fel a listák helyes összeállítását illetőleg, azonban ezeket a kételyeket a magyarság jelöltjeinek, akik a helyzetet részletesen megmagyarázták, sikerült eloszlatni. Alldy Pál, a magyarság egyik jelöltje tegnap is automobilon járt be több magyar községet, ahol mindenütt érintkezésbe lépett a gazdákkal és részletesen kifejtette előttük programját, a kamara jelentőségét, a kamaráknak a gazdákkal való összeköttetését és annak fontosságát, hogy a liberális listán két magyar jelölt szerepel. Tegnap Tornyan, Nagyvarjason, Nagyiratoson, Kisiratoson, Erdőhegyen és Ágyán járt az Aradmegyei Gazdasági

Egyesület igazgatója és minden községben lelkes hangulat, bizalom és szeretet fogadta. A legtöbb az aradkörnyéki tanyákat járták be s itt is csak azt tapasztalhatták, hogy a gazdák felvilágosítása szükséges volt és egyben tapasztalhatták, hogy mennyi bizalommal és ragaszkodással viseltetnek a magyarság két kitűnő jelöltjével szemben. Magyar-Pécskán, ahol az ellenzéki lista egy magyar jelöltet szerepeltet, szintén a kormánypárti lista magyar jelöltjei körül csoportosulnak a magyar választók és a hangulat ugyiszólván egységes a kereszties lista mellett. A huszonötödik választások a két magyar jelölt listáját fogják majd egymagyan győzelemre juttatni és a magyar szempontból, de egyéb tekintetben is kedvezőlenebb ellenzéki lista csak elenyészőben kevés szavazatra számíthat. Egyébként az ellenzéki agitációja teljesen hatástalan és a falvak népét ezuttal az ellenzéki szónoklatok nem képesek eltéríteni a kormánypárti listájától.

— Eljegyzés. Kabos Károly eljegyezte Rauch Boriskát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Elhalasztották a román sorsjegyek húzását. Az Erdélyi Román Sajtószindikátus közli, hogy az általa kibocsátott sorsjegyekkel a megbízottak még nem számoltak el. Ezért a szindikátus kénytelen volt belügyminiszeri engedéllyel a húzás napját 1925. december 16-ra halasztani. A nyereményeket, ötszáz ezer lej értékben a cluji Banca Centralenál helyezték el. Azon sorsjegyek, amelyek ezután kerülnek forgalomba, szintén részt vesznek a sorsjátékban.

— Holtpontra jutott a nyomozás a timisoarai gyilkosság ügyében. A timisoarai Westfried-féle gyilkosság ügye napról-napra boyolódik és az

eredetileg három felé is indult nyomozás mindegyike holtpontra jutott. A letartóztatásban levők egyikét ma szabadlábra is helyezték. A gyanust egy eltűnt cigánylegényre irányul, akinek kézrekerítésére a rendőrség minden lehetőt elkövet.

— Nagy tűz Chisenevben. Bucurestiből jelentik: Chisenevben óriási tűz ütött ki. A Genrich-féle hatalmas múmalom teljesen leégett. Az egész ucca házsora lángokban áll, veszedelem fenyegeti még a vasuti pályaudvart is, amely közel esik a tűzhöz. A tűzoltóság emberfeletti erővel igyekszik a tüzet lokalizálni, a melynek a munkáját azonban nagyon megnehezíti a vízhiány. A kár óriási.

— A párisi banktisztviselők sztrájkja. Párisból jelentik: A francia banktisztviselők sztrájkja még tovább tart. A marseillesi munkásság szimpátia-sztrájkot rendezett a banktisztviselők mellett.

— Halálozás. Dimitrie Miskovits folyó évi augusztus hó 20-án életének 57-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 22-én délután 3 órakor lesz Aradon, a Fabricai (Gyár) ucca 30. számú gyásházából.

— Tagad a bucaresti nagy sikkasztó. Bucurestiből jelentik: Preseanu vizsgálóbíró ma szembesítette Damboviceanut Lupescu és Popescu büntétársával. A szembesítés nem vezetett eredményre, mert Damboviceanu megtagadta a vallomásvételt. A vizsgálóbíró ezután mindhárom sikkasztó további fogvatartását rendelte el.

— Egy ismert aradi mükedvélő halász halászik. Megáll mellette egy másik halász, aki a füllentéseiről közismert és nézi. Amikor a halász kiránt egy csinosan kifejtett pontyot a Marosból, büszkén ránéz a konkurrensre, hogy mit szól hozzá.

— Ez semmi, — legyint az, — én fogtam már sokkal nagyobb halakat is.

— Talán bálnákat? — gúnyolódik a halász.

— Még annál is nagyobbakat, — mondja a füllentő — ur, — a bálnákat csak ólteknek használtam.

— Orvosi hír. Dr. Memete D. poliklinikai főorvos külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendeléseit ismét megkezdte Arad, Str. Moise Niçoara (Petőfi-u.) 10. szám alatt.

— Nyaralók és gyógyulást keresők figyelmébe: Băile Lipova (Lippafüred) igazgatósága szeptember elsejétől a szobaárakból 50 százalékos kedvezményt ad. A fűrdőszezon október 15-ig tart.

— Francia, angol könyvek Kerpelenél.

— Nagy hideg, szél és rossz idő károsan hatnak a gyöngéd archőrrre. Ha mosdóvizünkbe eredeti MACK-féle KAISER BORAX-ot keverünk, megvédjük a bőrt a káros behatásoktól.

— Asszonyok, akik válni akarnak: Színészbucsu: Hölgyek! Öszibarack színű cipőt viseljenek; Sifokosok minden csöndes; A riifikabilok megbontják a világot; A Ruhr-megszállítás milliárdos mérlege; A házasság új tilparancsolata; Magyar arisztokrata családok házassági botránya; Hamisan esküsznek vagy poszkodnak a házastársak; A kompromittált pubifrizura; Vidám esetek; az „Aradi Kurir” legújabb számának közleményei.

— A lippai Central mozgó annak közlésére kér fel bennünket, hogy a tegnapi számunkban megírt tűz nem a lippai Central mozgóban, hanem a radnai Apolló mozgóban történt.

Fiatal gyermekeket kasszál le a Rém...

Megdöbbentő riport a venerikus betegségek terjedéséről. — Beszélgetés a kétségbeesett orvosokkal. — És nincsen, sehol nincsen segítség.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi munkásbiztosító pénztár várótermében voltam. Véletlenül dolgomat akadt és érdeklődéssel néztem a teremben várakozó betegeket. — Sorban ülték a hosszú padon az emberek, mindegyik arcán rárajzolódott a nagy félelem, mintha már ott állna hátuk mögött a kasszás Rém... Egymásután nyitlak az orvosok rendelők ajtajai egymást váltották fel a gyógyulást váró betegeket. Egyszerre a terembe egy fiatal 12—13 éves inasgyerek toppan be. Szurkos arcán szorongással vegyes szégyenkezést lehetett leolvasni. Körülnézett a teremben, majd megállt az egyik ajtó előtt és várt. Az orvosi rendelők ajtaja kinyílt és a kis inasgyerek beosont. Néhány perc múlva recepttel kezében a gyógyszer-tár előtt várakozott. Alig ment el, már másik beteg ember ment be az ajtón, hasonlókorú kis diák. Ez is körülnézett, ez is félt valamitől. A diák után egy 14 éves kisleány, majd fiatalemberek, férfiak, asszonyok egész sorozata következett. Véletlenül az ajtó felett levő táblára tekintés kiegészítéssel már vágott a felírat:

— Dr. Hertha Miron venerológus, a nemi betegségek szakorvosa. Tehát a félelmetes kísértet, az emberiség halálángyala már a gyerekek között is pusztít. A fiatal, a jövő nemzedék, amelyre annyi reménykedő szem tekint, fertőzötten oson, szemét lesütve, az uccákon. A Bün sötét pecsétet nyomott homlokára. S szinte öntudatlanul betévedek én is a rendelőbe és felteszem a kérdést:

— Doktor ur, sok fiatalok kezeltje van? — És hallom a le-sújtó választ:

— Sajnos, igen. Szinte megdöbbentő, hogy milyen számarányban terjed a betegség. A múltkor egy tizenegy éves kisleánykát hoztak be: a legsúlyosabb betegséggel megfertőzve. Nem öröklött, hanem szerzett betegség. Naponta átlag 30—35 keres fel, ennek nagyrésze szerzett baj.

Kiszédültem a teremből. Ennyire vagyunk már. A kérdés, a mely sokkal súlyosabb, mint annyiennek látszik, most már nem hagyott nyugton. A legközelebbi állomás dr. Auszterweil László, ismert aradi, tekintélyes orvos rendelője volt, véleményét ker-tem.

— Sajnos, már nagyon elterjednek a nemi betegségek. S mind-ezeknek okát abban találom, hogy a társadalomban egy álmorál alakult ki. Ezekről a „titkos“-nak nevezett bajokról nem szabad beszélni, mert ez a józansággal ellentétben. Elhallgatjuk őket a fiatalabb generáció előtt, nem világosítjuk fel arról, hogy miképpen lehetne mindezt elkerülni, mert szégyenük magunkat. Ez a legna-

gyobb baj. Nyíltan kell szembe-nézni azzal a rettenetes Molocchal, mert máskülönben elnyel bennünket. Fel kell az ifjúságot világosítani, a betegség elleni küzdelem-re egyesületet kell alakítani s nyíltan felvenni a harcot. Az iskolákban kell formák között vizsgálatot bevezetni, tanító filmeket hozni, de nemcsak a felnőttek részére. És főleg az alszeméret fel-re kell dobni.

Egy másik ismert aradi szak-orvos, egy állami intézet igazgatója a következőkben nyilatko-zott:

— Én már régén foglalkozom ezzel a problémával. Szeptember-ben az iskolák vezetőivel megbe-szélést akarok tartani és a tanuló-

ifjúságot kellő formák között és megfelelő módon orvosi vizsgálat alá vetni. A szülőknek is figyel-miök kell a serdülő gyermekek és amint valami gyanúsat észrevesz, azonnal orvoshoz. A rendőrség-nek minden eszközzel le kell tör-mi a titkos prostitúciót, mert ez a romlás főoka. A mi kezünk azon-ban meg van kötve, nem dolgoz-hatunk szabadon, mert nincsen meg rá a felhatalmazásunk. Amint ez megvolna, erélyesebb munkát végezhetnénk.

Ennyi a szakorvosok véleménye. A kérdés oly súlyos, hogy minden fáradságot és munkát meg-érdemel. Azonban nálunk gyüle-sznek, anélkül, kongresszu-sznak és egyre jobban, tovább és mindig tovább terjed a Rém, a mely gyászba borítja az emberek boldogságát. És terjed erősen, ke-gyetlenül, már a fiatal gyermekek között is...

Marosi Rüdöl.

SPORT

A NAC nemzetközi tenniszversenyének harmadik napja.

Oradea-mareról jelentik: A NAC nemzetközi tenniszversenyének már befejeződtek a selejtező mérkőzései, úgy, hogy a verseny a harmadik napon már teljes érdekességében bontakozott ki, a megjelent nagyszámú közönségnek igen szép és nivós küzdelmekben volt része. Ha Kehring és Takács megérkezési híre megfelel a valószínűságnak, úgy érkezésüket szom-hatra várják. A harmadik nap eredményei a következők:

I. oszt. férfi egyes: Ronetti—Berek-méry w. o. Brandenburg—Panajott w. o. Kovács—Réti w. o. Pelle-Gárdos w. o. Máthé—Welwart 6:2, 6:4.

I. oszt. női egyes: Barta Nintis—Kiss Magda w. o. Dr. Masznyikné—Örösvy Lola 6:0 7:5.

O Sporthírek. Alba-Iulia. Unirea (Alba-Iulia)—ATE 2:1. Szombathely. VAC (Budapest)—SZAK 4:3 (2:1). SZAK—VAC 3:1 (0:0). Szege-d. NSC—SZAK 0:0. Kaposvár. KAC (Kispest)—Turul 7:1 (4:0). Bécs. A szombati ünnepen és va-sárnapon Bécsben a prágai Spárta, valamint az Amateure, Slovan és a Vienna részvételével négyes körmér-közést rendeztek. A Bécs város által adományozott ezüst kupát az Ama-teure nyerte, de csak jobb goal-arányával. Eredmények: Amateure—Slovan 4:1 (2:1), Spárta—Vienna 6:3 (2:2), Slovan—Vienna 4:2 (0:2), Amateure—Spárta 0:0. Egyéb bécsi eredmények: Florisdorfs—WSC 2:2 (2:0). Wacker—Simmering 3:1 (2:0). Wacker—WAC 4:3 (1:2). Hertha—Simmering 1:1 (1:0). Bologna. FC Bologna—Alba Roma 4:0. Így az olasz bajnokság első helyezettje az FC Bologna lett. Prága. Belga vízipóló válogatott—Prága vízipóló válogatott 3:2 (0:0). Belga vízipóló válogatott—Cseh vízipóló válogatott 5:2 (3:1). A fanatikus cseh közönség a gyengén bíraskodó osztrák Kubal bíróságnak annyira feldühösödött, hogy a bírót a vízbe akarta dobni. Végre is a rendőrség vetett véget az inzultusnak.

O A MAC jubiláris uszóversenyének második napja. Budapest-ről táviratozzák: A MAC válogatott-

II. oszt. férfi egyes: Stein—Far-kas w. o. Táncos—Panajott w. o. Gárdos—Morvay w. o. Soltész—Stern w. o. Baumann—Schuller 6:4, 7:5.

II. oszt. női egyes: Beck Maca—Stern Elza w. o. Vadász—Vézi w. o. Zizovits Lenke—Veres Jenőné 7:5, 6:3.

Férfi páros: Soltész, Domokos—Gárdos Panajott w. o.

Vegyes páros: Göncz, Baitrock—Keztyüs, Marton 7:5, 6:2.

Női páros: Arató, Reisinger—Spiegelné, Barta 3:6, 7:5, 6:1.

Ifjúsági férfi egyes: Barna Z.—Vézi 6:2, 6:2. Velvart—Sauer 6:2, 6:0. Baumann—Straub 6:2, 6:3, megóva! Herkovits—Barna 6:1, 12:14, 6:3.

uszóversenyének második napján az ötven méteres gyorsuszásban Gáborffy és Bárány holtversenyben ér-keztek be 27.4 mp. alatt. Harmadik lett Turnovszky 29 mp.-el. 100 m-es hölgyuszás nyertese Sieber 1.38.8-al. 200 m-es hátuszásban első Bicskey (Eger) 2 perc 51 mp.-el, második Horváth 2 p. 56.2 mp. 100 méteres gyorsuszásban első Bárány (Eger) 1 perc alatt. Második Gáborffy 1 p. 16 mp.-el. 400 méteres gyorsuszás-ban első Szigritz (Eger) 5.26.6-al.

O A belga kombinált megverte a MAC csapatát. Budapest-ről jelentik: A belga kombinált a MAC csapatát 7:0 (2:0) arányban megverte.

O A cluji Victoria Aradon fog játszani s. hó 22. és 23-án és pedig szombaton az ATE ellen, vasárnap pedig a Gloria-CFR ellen. A TAC-ot verő cluji Victoria még soha Ara-don nem szerepelt s így a sport-közönség örömmel fogadja ezeket a mérkőzéseket. Mindkét mérkőzés a Gloria-pályán lesz megtartva délután fél hat órai kezdettel. Előzőleg if-júsági csapatok.

O A Balaton átúszása. Budapest-ről táviratozzák: A MUE tegnap, Szent István napján rendezte meg a Balaton átúszásának bajnokságát. A

bajnokságot ezidén is Mattyasovszky János nyerte meg 4 óra 15 perces idővel, ami a legjobb országos ered-mény ezen a 14 kilométeres távon. Táborj Kornél és dr. Almássy Béla heves harca után Táborj került a második helyre. A versenyen hat férfi- és hat hölgyuszó indult, akik valamennyien átúszták a Balatont Balatonfüred és Siófok között. A hölgyek közül Bélaházy Bimbi ötödiknek érkezett be 4 óra 51 perces idővel.

Újabb vasuti szerencsétlenség

Bucurestiből jelentik: Derecske-heffalunál ma délelőtt egy tehervo-nat összeütközött két mozdollyal. Az összeütközés következtében több kocsi leborult a vasuti pályatestről. Egy fékező meghalt, a mozdonyve-zető és vonatvezető súlyosan megsé-rültek. A katasztrófa miatt a bucu-restii—oradea-marei gyorsvonat több órát késett.

MOZI

xx „Ötvenezer frank“ az aradi Apollóban. Ma, szombattól kezdve kerül műsorra ez a szenzációs film-játék, amelynek cselekménye tekintélyes pénzüsszeg megszer-zése körül bonyolódik le. A film minden jelenetében izgalmas és kiváló rendezői munka. A főszerepeket Lucy Doraine és Conrad Weidt, az aradi közönség dédelgetett ked-vencei személyesítik. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdőd-nek.

xx Vasárnap ismét megnyílik az aradi Uránia. Néhány napi szünete-lés után, amely idő alatt az Uránia igazgatóságának sikerült teljesen rendbehozni a színházat, vasárnap-tól kezdve ismét megkezdődnek az előadások. A gondos vezetőség a nagykö-önség érdekeit kívánja szol-gálni, midőn megnyitó műsorul Zi-gotto legújabb burleszkjeiből össze-állított vigjátéki műsort vetíti. Az előadások az ünnepi előadásoknak megfelelően fél 5, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx Jön! Nibelungen, a legnagyobb német film!

xx Az aradi marosparti nyári moz-gószínház ma, szombaton este mutatja be „A Zeppelin III.“ eredeti, természet után készült felvételt gran-diozus, az emberiség történelmében határkövet jelentő eseményt. A lég-óriás szerkezetének bemutatása, ki-vonulás a hangárból, repülés, meg-érkezés, Newyork óriási felhőkarco-lói között, fogadtatás, amerikai repü-lők kísérete, ünnepélyes átadás. Ezt megelőzi egy legújabb párisi divat-revü. Kezdeté pont negyed 10 óra-kor.

Próbálhatod a fogkrémek százát, A Farmodont-nak ugyesem találsz [mását]!

LEGUJABB

300 millió ellenében szabadlábba helyezték Beniczkyt.

Budapestről táviratozzák: A ma 300 millió korona kaució ellenében szabadlábba helyezte Beniczkyt volt belügyminisztert, aki kormányzósértés és tiltott körítés miatt volt letartóztatásban. Beniczky ma délelőtt el is hagyta a fogházat.

A cionista kongresszus a Népszövetség védelme alatt.

(Bécs augusztus 21.) Ramek osztrák kancellár kijelentette, hogy a cionistamozgalom a Népszövetség védelme alatt áll. Ausztriában a véleménynyilvánítás teljesen szabad és a most foganatosított rendszabályok csak a nyugalom és rend helyreállítását célozzák. A rendőrség nem tett egyebet, mint biztosította a cionista kongresszus zavartalan leírását.

KÖZGAZDASÁG

Miért nincs tojás Aradon és ha van, miért 3 lej?

Az ügynökök összevásárolják a termelőtől a tojást: Temes megyében kiviteli tilalom van, ott olcsóbb is a tojás.

(Saját tudósítónktól) Különös jelenség Aradon, hogy időközönként, minden másfél hónapban, váratlanul fellép a tojásdrágaság. A lapok intervenciója és a hatóságok erélyes közbelépése hamarosan visszazoritja a tojás árát a régi nivóra, azonban az élelmiszerüzemeltetők alig várják az alkalmat, hogy ha néhány napig is, de busás jövedelmet biztosítsanak maguknak a tojásdrágaságon. Ez a drágulási periódus ismét fellépett Aradon. Egy hónappal ezelőtt egy lej 50 bamiért, legfeljebb két lejért lehetett tojást vásárolni, olyan mennyiségben, amennyit csak akart a fogyasztó közönség és néhány nap óta a tojás ára három lejnél is magasabbra szökött, de még ennyire is alig lehet kapni, mert nincs tojás. Ennek az árdrágításnak, már sokszor hangoztatott és érthető magyarázata az, hogy a tojás nagykereskedők megbízottai felkeresik a községekben lakó termelőket és összevásárolják a tojást a legmagasabb napi áron. A hatóságoknak már néhányszor sikerült arra szorítani a termelőket, hogy más vármegye kereskedőinek ne adjanak el tojásokat, illetve a prefectura megtiltotta a megyéből a tojás kivitelt és ezzel sikerült is a drágaságot letörni. Ma Arad megyéből a tojás kivitel engedélyezve van és ezt felhasználják az ügynökök, hogy a város közönsége elől összevásárolják a tojást. Érdekes, hogy az ügynökök arról panaszkodnak, hogy a temes megyei községeket nem tudják kellő módon kihasználni, mert Temes megyéből nem szabad tojást kivinni.

A termelők álláspontját is meg kell hallgatnunk. Arról panaszkodnak, hogy Aradon olyan vármegyéket szednek a behozott termékekért és olyan drága az utaköltség, hogy nem érdemes termékekkel a városba jönni. Különösen akkor,

amikor tudja, hogy a vásárló, az ügynök felkeresi őket lakásukon és minden fáradtság, költség és adó nélkül megkapják a tojásért ugyanazokat az árakat, amelyeknél magasabbat a városban sem érhetnek el. Most az illetékes hatóságokon áll, hogy a drágaság miatt elégedetlen közönséget egy erélyes árleszorítási akcióval megnyugtassák. Ha Temes megyének jogában áll elsősorban a saját közönségének szükségletét biztosítani, ugyancsak megteheti Arad megye is. A város vezetőségének is módot kell találnia arra, hogy a termelők szívesen keressék fel az aradi piacokat és ehhez csak egy nyújthat módot, ha leszállítja a túl magas városi vámokat.

Zürichben 2.65, Párisban 11 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK.
(Augusztus 21.) Áru: Francia frank 9.50, svájci frank 37.60, dollár 195, angol font 930, szokol 5.80, dinár 3.45, márká 47.30, osztrák schilling 28, magyar korona 360. Pénz: Francia frank 9.20, svájci frank 37, dollár 194, angol font 920, szokol 5.70, dinár 3.35, márká 47, osztrák schilling 27, magyar korona 375. Kifizetések: Páris 9.25, Zürich 38, Newyork 196.75, London 960, Prága 5.83, Belgrád 3.50, Milánó 7.18, Berlin 47, Bécs 27.80, Budapest 355.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS.
(Augusztus 21.) Berlin 122.86.75, Amsterdam 207.85, Newyork 515.50, London 2504.50, Páris 24.20, Milánó 18.65, Prága 15.25, Budapest 0.0072.60, Belgrád 9.22.50, Bucarest 2.65, Varsó 0.000.89.50, Bécs 0.0072.55.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT.
(Augusztus 21.) Berlin 122.75, Amsterdam 207.85, Newyork 515.50, London 2504.50, Páris 24.20, Milánó 18.70, Prága 15.25, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.22.50, Bucarest 2.65, Varsó 0.00089, Bécs 0.0072.55.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT.
(Augusztus 21.) Kifizetések: Páris 9.22, London 953, Newyork 195.75, Milánó 7.10, Zürich 38.20, Bécs 28, Prága 5.82. — Valuták: Napoleon 735, aranymárka 45, leva 1.35 török lira 1.10, angol font 940, francia frank 9.45, svájci frank 38.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA.
(Augusztus 21.) Belgrád 1269—1277, dinár 1249—1271, Bucarest 362—364, lej 360—366, Páris frank 3340—3370, Bécs osztrák korona 99.85—100.45, Zürich svájci frank 13.796—13.896, Prága 2103—2115, szokol 2102—2118.

— Cséplőgéptulajdonosok kongresszusa Nagykárolyban. A cséplőgéptulajdonosok, szakgépészek és szakmolnások erdélyi szövetsége szeptember hó 13-án Carei-Maren (Nagykárolyban) országos kongresszust tart, amelyen a cséplőgéptulajdonosokat számos igen közelről érintő kérdés kerül megvitatásra. A kongresszus után, október hó elején a szövetség aradi tagozata is megalkul. A kongresszuson az aradi és arad megyei cséplőgéptulajdonosok is képviselve lesznek.

— A prágai nemzetközi mintavásár. A Sfatu Negustoresc aradi csoportja ezúton közli tagjaival, hogy a prágai nemzetközi mintavásár szeptember 6-ától 13-áig tart. A vásárra utazók a csehszlovák vasúton 33 százalékos kedvezményt, a román vasúton pedig visszafelé 50 százalékos kedvezményt élveznek. A vásár tartama alatt felfüggesztették a vizumkényvszert és a vásárigazolványok feljogosították az utazókat arra, hogy Csehszlovákiában tartózkodniak a vásár egész ideje alatt. A vásárra vonatkozó információk és a vásárigazolványok beszerezhetők a prágai vásár bucuresti képviselőjénél, Stanislav Ponizil úrnál Bucuresti, Str. Fânarii No. 36 bis.

STINHATLI MŰVÉSZET

Szeptember 22-én lesz a Fedák — Molnár válópör. Budapestről táviratozzák: Fedák Sárinak és Molnár Ferencnek a válópörét szeptember 22-én tárgyalja a budapesti törvényszék. Hír szerint a válasz kimondása után Molnár egy drámai művésznőt vesz el feleségül, — aki valószínűleg nem más, mint Darvas Lili. — Fedák Sári pedig egy magyar származású bécsi lapvállalkozó felesége lesz.

Óriási érdeklődés Darvas Ernő mai bucsuestje iránt. Amint előre látható volt, rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg Darvas Ernő mai bucsuestje iránt. Fekete Tivadar prologusától kezdve, végig a tartal-

mas műsoron, minden szám élvezetes és szórakozást fog nyújtani a közönségnek. Bizonyára sok tapsot és elismerést fog kapni Szendrey Mihály ötletes konferansza, a ragyogó tehetségű Lengyel Irén kedves szonjai, Bodnár Klári kitűnő táncszámai. Lóránt Erzsébet nagyszerű magánéneke, Huszár Károly gyönyörű éneke, stb. A két egyfelvonásos, Molnár Ferenc „Marsall” című színműve és Mirbau vígjátéka külön szenciációi lesznek a mai bucsuestnek. A darabokban Lengyel Irén, L. Kiss Mariska, Földes Mihály, Mészáros Béla, Ács Mihály, Szalai és végül a bucsuzó Darvas Ernő foglalkoztatás előadását adni. Jegyek korlátolt számban kaphatók még nappal a téli színház pénztárában, este a nyári színházban. Az előadás kezdete este kilenc órakor.

A felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF
távolítottában a szerkesztésért
KÁROLY SANDOR
felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

AZ UJONAN MEGNYILT FLORA BÜFFÉ

kerthelyisége Arad, Str. Mettenu (Forray-uca) 1. hajnali 3 óráig nyitva. Elsőrendű ételök és italok. Almal primás és teljes zenekara muzikál. Olcsó árak! Figyelmes kiszolgálás!

Central

ingatlan adásvételi ügynökség Arad, Strada Romanului (Zrinyi-uca) a hírlapiroda mellett.

Az apróhirdetések 480F ingatlan és lakás rovatiban foglalt hirdetéseinkre felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

Szamlázásban jártas, német nyelvet értő hivatalnoknót

felvesz helybéli gyárvállalat Cim az Aradi Közlöny kiadóházában.

A város legforgalmasabb helyén két uccára nyíló

emeletes üzletház

átvehető jóforgalmu üzlettel és elfoglalható 5 szobás, fürdőszobás lakással jutányos áron eladó. Bővebbet: Györfly „Mures” hirdetésében Arad. 4188

Lágy ólom

megvételeire kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóházában.

Ujra kapható „Radikal” patkányirtó anyag minden gyógyszerárban és drogeriában. Ne fogadjon el mást, mint az eredeti, régi „RADIKAL”

APRÓ HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés az apróhirdetésekre. Az apróhirdetéseket díjazásuk szerint számítjuk. — Minden sor hirdetés ára kétféleképpen: — ha az első sor 4 lej., a továbbiak 3 lej., illetve 2 lej. — A vasárnap és ünnepnapokra az árak kétszeresével kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesznék fel. — Az apróhirdetéseket elbeszélhető formában. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétképpen 30 lej., vasárnap 40 lej. A hirdetés elbírálása magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredetileg nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefonon, újtűn is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

ASSZONYT tizenöt éves leányt al-kalnak. Anyát a háztartásba, leányt az üzletbe. **Maróvits Ida** Arad, Calea Sa-guna 52. 4699

HÁZMESTERT állást keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4786

MINDENES főző 3 tagú családnak vidékre keresetkötő. Ajánlatok Arad, Str. Stroiescu (Teleki-u.) 16. 4794

MECHANIKUS TANONCOK jó fizetéssel szepertemberi belépésre felvételnél. Szegedi író-gép-üzlet Arad, főpostával szemben. 4797

PERFEKT szakács azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4802

KIFUTÓPILOT felveszek fúszerezletbe. Arad, Str. Mátyásfi 14. 4801

KÉT JÓERKÖLCSÜ FIU tanulónak felvételt Erdős Pál fúszerezkeskedő cégnél Arad, Piata Avram Iancu No. 3. 4803

KERESÜNK mielőbbi belépésre egy, a fúszerezszakában és egy, a vaszak-mában jártas kereskedő segédt. Messer Li-pót és Pia Chisineu, Aradmegy. 10262

NYUGDIJAS vasuti altiszt nagy jöve-delmű foglalkozást nyerhet Löbl hírlap-irodában Arad. 4806

KERESÜNK azonnali belépésre fúszerez-vas- és rövidáru szakmában teljesen jár-tas komoly segédt. Ajánlatok és fizetési igények Roth Testvérek céghez Gura-hontra küldendő. 4816

PERFEKT szobaleány és perleot bejáró főző, azonnal felvétetik. Kohn Arad, Piata Catedrali (Tököl-tér) 5., I., 8. 4807

PERFEKT román-magyar fordítót keres aradi vállalat. Cim az Aradi Közlöny ki-adóhivatalában. 4813

Lakás.

EGY SZOBA és konyha, teljesen új há-lószoba berendezéssel, pianó, köz-pontban, villa, víz, osztorház — szeptemberre átvehető. Central ügynök-ség Arad, Str. Románul (Zrinyi-ucca) hírlapiroda mellett. 4805

EGYSZOBAS lakást vagy egy butorozat-lan szobát keresek. Cim Rudolf Mosse Arad. 10262

Vétel és eladás.

200 MODELLES divatlap 25 lej Sán-dor hírlapirodában, Arad. 1006

SÜLYESZTHETŐ SINGER varrógép, fekete, rövid Luher ZONGBA, ebédő, háló, uri szoba és szalon be-rendezés, antik órák, vitrin, hintaszék, fotelok, rézgyéjli szekrénnyel, Singer varrógép, storeok, széhsalon, széhsalon-terítő, perza és gyári szőnyegek, író-asztalok, vitrin tárgyak, függönyök, egyes butorok, Biedermeier szalon, aragyóval készült, mairacok stb. igaz-jutányosan eladók. Arad, Str. Consis-torului 12. (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

EGY jókarban levő fúszerezlet, beren-dezés eladó. Szeifer Antalnál, Santana. 4799

EGY SZÉP Argaman ebédő szőnyeg 3-50x4-50, eladó. Arad, Str. Eminescu 33. szam. I., emelet 2. 4796

EGY jókarban levő 5 tonnás teherautó eladó. Cim Rudolf Mosse Arad. 10262

BLONYÖSEN értékesíthet eladni szándékolt butorait, szőnyekeit, háztartási cikkeit, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgősen Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca, I. em., jobb. old.) alá. 1000

EGY finom hegedő, egy jó brácsa, egy cselló, eladó Hoffmann Sándornál Arad. 4765

EZÜSTÖT, antik butort magas árban veszek, két új angol fotel 6000 lefert el-adó. Biedermeier garnitúra restaurálva 18.000 lei. Salon Artistique Arad. 2601

EGY kistű hangu, rövid kereszthuro becsül Hungarong zongora eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4789

Ingtalan.

MAGÁNHAZ elfoglalható 3 szoba, konyha, istálló, dísznő, 800 □-l telek, 140.000 lejert eladó. Central ügyökség Arad, Str. Románul (Zrinyi-u.) 4805

PIATA CATEDRÁLEI (Tököl-tér) mel-lét magas földszintes sarok bérház, egy modern lakás elfoglalható, 600.000 lejert eladó. Central ügyökség Arad, Str. Ro-mánul (Zrinyi-u.) 4805.

FÖLDSZINTES új ház 2. szoba, konyha és mellékhelyiségek, mellette hozzátar-tozó régi épület ugyanolyan lakással, 180 □-l telekkel. A lakások elfoglalha-tók. Külön-külön is eladó. Mindkettő 260.000 lejert eladó. Central ügyökség Arad, Str. Románul (Zrinyi-u.) 4805

EMELETES bérház a város legszebb és legforgalmasabb ucajában, balkonnal, 13 szoba teljes berendezéssel (e nélkül is kapható) parkettás elfoglalható szép la-kással, eladó. Central ügyökség Arad, Str. Románul (Zrinyi-u.) 4805

MAGÁNHAZ földszintes 480 □-l telek és kerttel, 2 teljesen új ipari mőhellyel 7x8 és 4x8 nagyságú, motorberendezéssel eladó. Bővebbet: „CENTRAL” ügyökség Strada Romanului (Zrinyi-u.) 4805

Eladók magán- és bérházak
elfoglalható lakásokkal.

Kölcsönöket azonnal folyósítat

Herzog Sándor Arad,
Str. Bratianu No. 17. (Weitzer J.-u.)

Oktatás.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE! Izr. Leányinter-nátus felvesz még bennlakó tanulókat. Kistűnő ellátás, szigorú felügyelet, szak-szerű oktatás, lígen nyelvek és zongora. Magántanuló is felvételnél. Prospektus kérendő: Izr. Leányinternátus Arad, Str. Alex. Gavra No. 19. (Csarnovits P.-ucca) 4816

ELSŐSÖZTALYU leánykák, fiúcskák, ki-társulna két kis magántanulóhoz? Román, magyar oktatás. Cim az Aradi Köz-löny kiadójában. 4778

Saját érdekében próbálja meg a „**Corvin**” tej-és tejtermékeit. Lapteria „CORVIN” tejosarnok Arad, Str. M. Corvin 1. (Hunyadi-ucca.)

Kisebb nagyobb ház helyek a Str. Fabrica 27., 29. sz. (régiszám 7.) alatt eladók. Bővebbet: **Kalász János** bérüzletében, Arad, Piata Avram Iancu No. 3. 8590

Oltyönyöket 1650
Raglanokat 2000
Gummikabátokat 960
lejes árakban árusít:
SZANTO & KOMLOS,
Arad, színház-épület.
Kérjük szövetkiraka-taik megtekintését!

2 és 6 járatu malom

jó buzatormó vidéken, lakóházzal, gazdasági épületekkel, öségiógéppel oloson eladó. Bővebbet: „Fortuna“-irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. 1030

„Fortuna“-irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31.

Kétszobás

1030 pínclakás ucai bejárattal, mely bármily üzmenek is alkalmas lelépés nélkül kiadó. Bővebbet: „Fortuna“-irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-ucca) 31.

„Fortuna“-irodában Arad, Str. Consistorului (Batthyány-ucca) 31. 1030

Pénzkölcsönök

banktól, legelőnyösebb fel-tétellekkel folyósítanak:
H A A S Z Irodája Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-ucca) 12.

BELVÁROSI

magánházak elfoglalható lakásokkal, há-zak fizetkkel oloson vehetők
„Fortuna” Iroda utján Arad, Str. Consis-torului (Batthyány-ucca) 31. 1030

Butor-üzlet

megszüntetés miatt buto-rok jutányos árban, részlet-fizetésre is beszerezhetők:

Garai Károlynál,

Arad, Str. Gheorghe Lazar 5.
(-) Urania mozi mellett. (-) 3685

Szücs szabászt

és fiatal szücs segédt
azonnali belépésre
keres.

S. Eisenstädter Arad

Újságmakulatura

5 kgr.-os cso-
= magokban =
Kapható a kiadóhivatalban

INTELLIGENS
FIATAL NŐ,
házvezetőnői
vagy gondnoknői állást keres
10 évi gyakorlattal. Megbízható, szorgal-mas jó gazdaszony, esetleg más bizalmi állást is elfogad. Vidékre is megy. Aján-latot az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér „SZORGALMAS” jelögre. 4798

Vasárnap délutántól kezdve
Arad-Noun (Ujradon) a régi jó-hirnevt. csinosan berendezett „Szőllő” vendéglő
tündérgertje
a legkellemesebb kiránduló helye lesz az aradnak. Izletes hideg és meleg ételkről, tisztán kezelt italokról, állandóan frissen csapolt sörrel gondoskodva van. Minden va-sárnap délután elsőrendű cigányzene-kar játszik. Nyári mulatságok rend-zésére legalkalmasabb helyiség. Szives pártfogást kér 15173
Luczay László, vendéglős.

Hartmann Kálmán ékszerész

Elsőrangú modern drágakövi platina, arany, ezüst éksze-rek, ezüstneműek, alpacca, alpacca-ezüst és berndorfí ezüstözött evőkész-letek, kiváló mi-nőségű svájci órák, bronz, aragonit és sportdíjak nagy raktára Arad,

Minorita palota.

Egy teljes, modernül berendezett
festék- és lakk-(fénymáz-)gyár olcsón eladó.

A gyár Magyarországon van, és eset-legesen csupán a gépek és berendezés is eladó. — Az ár lej 1—2 millió aszerint, mi minden fog átvételnél. — Bővebbet: „Lakgyár” 100 sz. alatt Mosse Rudolf hirdetés-iroda Timotea uján lehet megtudni. 4766.

JOS. TOCH TELEFON: 63372.
WIEN I.
JUDENPLATZ 5.
ALAPITTATOTT: 1871 ÉVBEN. ▼▼

Blane Szőrmék Pelze
Modellek. Alakítások.